

Grästorps kommun

Bokslutsgranskning 2021

Building a better
working world

Innehåll

1. Inledning	1
2. Bedömning av god ekonomisk hushållning	2
2.1 Bakgrund	2
2.2 Kommunens definition av god ekonomisk hushållning	2
2.2 Måluppfyllelse och kommunstyrelsens bedömning.....	2
2.4 Avstämning av balanskravet.....	3
2.5 Bedömning av måluppfyllelsen	3
3. Noteringar från granskningen av bokslut och årsredovisning	4
3.1 Kommunens resultat jämfört med föregående år.....	4
3.2 Kommunens resultat jämfört med budget	4
3.3 Driftsredovisningen	4
3.4 Materiella anläggningstillgångar.....	4
3.5 Investeringsredovisning	5
3.6 Resultatutjämningsreserv (RUR)	5
3.7 Klassificering av leasingkontrakt	5
3.8 Avskrivningskostnader	6
3.9 Rättelse av fel från föregående år - jämförelsesiffror	6
3.10 Översvämningskostnader.....	6
3.11 Upplyningskrav i årsredovisning.....	6
4. Sammanfattande bedömning.....	8
Bilaga 1 - Kommunstyrelsens uppföljning av mål i årsredovisning.....	9

1. Inledning

Vi har i kommunens årsredovisning granskat resultat- och balansräkningar med not-hänvisningar, finansieringsanalyser, driftredovisning och investeringsredovisning.

Efter utförd revision avseende räkenskapsåret 2021 lämnas härmed följande bokslutsrapport där de väsentligaste iakttagelserna för en bedömning av kommunens bokslut år 2021 kommenteras. I denna rapport sammanfattas våra väsentligaste iakttagelser från granskningen i avvikelseform. Syftet med rapporten är att uppmärksamma förhållanden som bör åtgärdas samt att ge förslag till förbättringar. Baserat på de revisionsåtgärder som genomförts har inget framkommit, som tyder på att det skulle föreligga väsentliga brister i kommunens årsredovisning.

Granskningen har gjorts med utgångspunkt från det utkast till årsredovisning som erhållits den 5 april 2022. I årsredovisningen redovisas ett resultat på 20,2 mnkr och ett eget kapital om 235,0 mnkr för kommunen.

Det framgår av årsredovisningen och i denna rapport att kommunen även gör ett antal avsteg från Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer. Beaktat detta är ändå vår bedömning att det inte framkommit några omständigheter i övrigt om att årsredovisningen innehåller väsentliga felaktigheter. Vi bedömer vidare att årsredovisningen i huvudsak är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning.

Rapporten har lästs av personalen på ekonomienheten.

2. Bedömning av god ekonomisk hushållning

2.1 Bakgrund

Från och med 2006 gäller för samtliga kommuner att kommunfullmäktige ska fastställa mål för god ekonomisk hushållning. Uppföljningen av dessa mål skall göras i delårsrapport och årsredovisning. Kommunens revisorer ska granska och bedöma måloppfyllelsen. Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måloppföljning skall styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål och verksamhetsmål. Det är endast av fullmäktige fastställda mål inom ramen för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Initialt är det kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål kommunfullmäktige fastställt. Därefter ska revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Balanskravet, det vill säga kravet på balans mellan intäkter och kostnader, är centralt för god ekonomisk hushållning. Sett över en inte allt för lång tid måste kommunerna och landstingen ha balans mellan intäkter och kostnader för att nå en god ekonomisk hushållning. Avstämning mot balanskravet ska göras i delårsrapport och årsredovisning.

2.2 Kommunens definition av god ekonomisk hushållning

I kommunfullmäktiges riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv¹ definieras och målsätts 2 finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har därutöver i kommunens budget för 2021 fastställt 15 kommunövergripande verksamhetsmål av betydelse för god ekonomisk hushållning.

I kommunfullmäktiges riktlinjer framgår att god ekonomisk hushållning uppnås när båda finansiella mål uppnås samt när måloppfyllelsen i dialoger bedöms vara tillräcklig för 70 procent av de kommunövergripande verksamhetsmålen.

2.2 Måloppfyllelse och kommunstyrelsens bedömning

Kommunstyrelsen följer i årsredovisningen upp de 2 finansiella målen och de 15 kommunövergripande verksamhetsmålen. Kommunstyrelsen bedömer att båda finansiella mål samt 12 av 15 verksamhetsmål uppnås². Resterande 3 verksamhetsmål bedöms delvis

¹ Riktlinjerna fastställdes i november 2020.

² Vi noterar att underlaget till grund för bedömningarna av måloppfyllelse för verksamhetsmålen varierar i kvalitet och omfattning.

uppnås. Utifrån denna bedömning uppnås 80 procent av verksamhetsmålen. I bilaga 1 framgår målluppfyllelsen per mått utifrån informationen i årsredovisningen.

Kommunstyrelsen bedömer i årsredovisningen att målluppfyllelsen för verksamhetsmåten innebär att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning för 2021. Det framgår inte om kommunstyrelsens bedömning även grundar sig på uppföljningen de finansiella måten målen vilket är ett antagande vi gör inom ramen för granskningen.

2.4 Avstämning av balanskravet

Det lagstadgade balanskravet innebär att de löpande intäkterna skall täcka de löpande kostnaderna. Vid avstämning av balanskravet skall realisationsresultat från försäljningar av anläggningstillgångar exkluderas. Avstämning mot balanskravet:

Mnkr	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	20,2
Justering för realisationsresultat	-
Årets resultat efter justeringar	-
Reservering eller användning av medel till resultatutjämningsreserv, RUR	-
Balanskravsresultat	20,2

Kommunen uppfyller därmed balanskravet.

2.5 Bedömning av målluppfyllelsen

Vi har översiktligt, enligt kommunallagen 12 kap 2 §, granskat om resultatet i årsredovisningen är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Vi konstaterar att de två finansiella målen och 12 av 15 verksamhetsmål har uppnått god målluppfyllelse enligt kommunstyrelsens bedömning. Därtill uppnås balanskravet. Kommunstyrelsen bedömer att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning 2021.

Vi bedömer utifrån avrapporteringen i årsredovisningen att resultatet är förenligt med fullmäktiges riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Detta då de båda finansiella målen uppnås och 80 procent av verksamhetsmålen bedöms uppnås. Därtill uppnås balanskravsresultatet. I en sammantagen bedömning delar vi därför kommunstyrelsens bedömning att god ekonomisk hushållning uppnås 2021.

3. Noteringar från granskningen av bokslut och årsredovisning

Resultaträkningen har granskats utifrån vår genomgång av väsentliga rutiner, kontanalyser, verifikationsgranskning samt jämförelse mot utfall föregående år och budget.

3.1 Kommunens resultat jämfört med föregående år

Kommunen redovisar för 2021 ett positivt resultat om 20,2 mnkr, att jämföra med föregående års resultat om 27,1 mnkr.

På intäktssidan har så väl skatteintäkter som generella statsbidrag ökat från föregående år. Skatteintäkterna har ökat med 13,3 mnkr medan generella statsbidrag har ökat med 0,1 mnkr. Kommunens verksamhetsintäkter har ökat, totalt med 3,0 mnkr. I föregående års verksamhetsintäkter ingick en jämförelsestörande engångsintäkt om 6,5 mnkr avseende konserthuset kommunen fick som gåva.

I förhållande till föregående år har verksamhetens nettokostnader ökat med 5,7 % och landade på 355,4 mnkr för 2020. Den enskilt största kostnadsposten är personalrelaterade kostnader, och det är också dessa kostnader som driver den nettokostnadsökning som skett.

3.2 Kommunens resultat jämfört med budget

Årets resultat för 2021 är 13,9 mnkr högre än budget. Verksamheterna redovisar en positiv budgetavvikelse om 5,0 mnkr, se ytterligare nedan under "Driftsredovisningen".

De största förklaringsposterna för budgetavvikelsen avser generella statsbidrag och skatteintäkter, sjuklöneersättningar samt lägre personalkostnader än budgeterat.

3.3 Driftsredovisningen

Driftredovisningen redovisar för 2021 en total positiv avvikelse mot budget om 5,0 mnkr. Det är social verksamhet, bildningsverksamhet och teknisk verksamhet som står för de största positiva avvikelserna på +4,6 mnkr, +2,7 mnkr respektive +1,6 mnkr. Den allmänna verksamheten redovisar en negativ avvikelse om 3,9 mnkr. För den sociala verksamheten såväl som bildningsverksamheten som är det positiva utfallet ett resultat av lägre personalkostnader än budgeterat samt erhållna statsbidrag. Den tekniska verksamhetens överskott är främst en effekt av lägre kapitalkostnader och den allmänna verksamhetens underskott är till stor del en effekt av lägre intäkter än budgeterat avseende Lunnevidadet samt ökade kostnader för detaljplaner.

3.4 Materiella anläggningstillgångar

Enligt rekommendationen RKR R4, Materiella anläggningstillgångar, ska komponentredovisning tillämpas när olika komponenter i en anläggningstillgång har väsentligt olika nyttjandeperioder. Kommunen har i bokslutet 2021 tillämpat komponentavskrivning för

större färdigställda objekt. Kommunen beskriver i årsredovisningen att arbete med komponentindelning för nya pågående projekt fortsätter. Någon översyn av äldre projekt har ännu inte påbörjats.

3.5 Investeringsredovisning

Totala investeringar 2021 uppgick till 38,2 mnkr (78,6 mnkr). De största enskilda investeringsprojekten listas nedan:

- Vatten och avlopp, 8,8 mnkr
- Utbyggnad av ishall, 7,5 mnkr
- Planerat underhåll och mindre investeringar, 4,8 mnkr
- Fastighets- och markförvärv, 1,2 mnkr

Årets investeringsbudget, inklusive överfört budgetutrymme från 2020, uppgick till 92,6 mnkr.

Årets investeringsvolym understiger investeringsbudget för året med 54,4 mnkr. För att finansiera sina investeringar har kommunen ökat sin upplåning hos Kommuninvest, vilken per balansdagen har ökat med 18,6 mnkr i jämförelse med föregående år. I likhet med föregående år och med tanke på att kommunen under flera tidigare år finansierat delar av sina investeringar med lån, samt den fortsatt höga planerade investeringstakten, rekommenderar vi kommunen att beakta ökade kostnader för avskrivningar och ränta samt analysera de eventuella risker kommuner står i samband med detta, som till exempel förändrade räntenivåer.

3.6 Resultatutjämningsreserv (RUR)

Från och med den 1 januari 2013 finns det enligt kommunallagen en möjlighet att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas i balanskravsutredningen för att jämna ut intäkter över en konjunkturcykel.

I likhet med föregående år har under 2021 ingen reservering av resultatet gjorts. Totalt finns 13,5 mnkr reserverat (2010-2021). RUR synliggörs inte i resultaträkningen utan i den till bokföringen sidoordnade balanskravsutredningen. I balansräkningen specificeras RUR som en delpost till det egna kapitalet.

3.7 Klassificering av leasingkontrakt

En fråga som har aktualiserats den senaste tiden är den om klassificering av leasingkontrakt som operationella/finansiella. Kommunens policy är att redovisa samtliga leasingavtal som hyresavtal (dvs operationella), vilket är ett avsteg från RKR. Avsteget upplyses om i årsredovisning.

Vi rekommenderar kommunen att under 2022 göra en full genomlysning av sina leasingavtal för att eftersträva att klassificering sker enligt god redovisningssed.

3.8 Avskrivningskostnader

Under 2021 har kommunen genomgått ett byte av ekonomisystem. Övergången har tagit tid och vid tidpunkten för upprättandet av årets bokslut har kommunens anläggningsregister ännu inte implementerats i det nya systemet. Som en följd av detta har inga investeringar som slutförts efter årsskiftet aktiverats utan ligger fortsatt klassade som pågående projekt. Dessutom har årets avskrivningskostnader beräknats manuellt utifrån föregående års utfall. Vi har tillsammans med kommunens ekonomipersonal gått igenom samtliga större pågående projekt och utvärderat de ekonomiska effekterna av att dessa ej kunnat aktiveras även om de har slutförts. Vår bedömning är att ytterligare avskrivningskostnader om ca 500 tkr - 1 000 tkr borde ha belastat årets resultat, men som till följd av ovan istället kommer hamna i nästa års resultaträkning.

Vår samlade bedömning är bristen utifrån ett intern kontroll-perspektiv är allvarlig och bör åtgärdas så snart som möjligt. Vi bedömer dock inte att hanteringen väsentligt påverkar den rättvisande bilden för årsredovisningen 2021.

3.9 Rättelse av fel från föregående år - jämförelsesiffror

Under året har fel från tidigare årsbokslut om totalt 2,9 mnkr noterats. Felen avser projektmedel som legat kvar som en skuld i balansräkningen istället för att resultatföras, samt överskott från VA-verksamheten som inte skuldförts i bokslutet. I årets bokslut har dessa fel rättats över kommunens egna kapital, i enlighet med god redovisningssed.

Vid rättelse av väsentliga fel ska kommunen enligt RKR R1 även räkna om jämförelsesiffror (dvs resultat- och balansräkning för 2020 och 2019) i den mån felen är av väsentlig karaktär. Kommunens bedömning är att felen inte är av sådan väsentlig karaktär att jämförelsesiffrorna kräver justering.

3.10 Översvämningskostnader

Under sensommaren drabbades kommunen av översvämningskostnader som orsakade skador på ett flertal av kommunens och invånarnas fastigheter. Ersättningsanspråk har inkommit till kommunen och i årsbokslutet har en reservering om 2 mnkr avseende självrisker bokats upp. Det finns risk för ytterligare kostnader, men i dagsläget har en tillförlitlig beloppsuppskattning av dessa kostnader inte varit möjlig att göra. Kommunen upplyser om detta i årsredovisningen

3.11 Upplyningskrav i årsredovisning

I vår genomgång av kommunens årsredovisning har vi noterat att nedan upplyningskrav enligt LKBR/RKR ej framgår i årsredovisningen:

- Enligt LKBR 11:6 skall förvaltningsberättelsen innehålla särskilda upplysningar om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret. Den totala

sjukfrånvaron ska anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid, och uppgift ska också lämnas om:

- Den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer,
 - Sjukfrånvaron för kvinnor respektive män, samt
 - Sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30-49 år och 50 år eller äldre.
- Enligt LKBR 9:13 skall kostnader för räkenskapsrevision för året upplysas om i not.
 - Enligt RKR R7 ska följande upplysningar lämnas avseende kommunens finansiella tillgångar och skulder
 - Genomsnittlig upplåningsränta
 - Genomsnittlig räntebindningstid
 - En analys över upplåningens förfallostruktur
 - Enligt RKR R14 ska en driftsredovisning utöver jämförelse med senast beslutad budget även jämföra kostnader och intäkter per drift jämföras med föregående års siffror.

Det är vår rekommendation att kommunen tillser att ovan upplysningar inkluderas i årsredovisningen för 2022.

4. Sammanfattande bedömning

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige uppställt.

Kommunen redovisar ett antal avsteg mot rekommendationer från RKR där redovisningen av materiella anläggningstillgångar (RKR R4) kan bedömas ha den mest väsentliga inverkan på kommunens resultat och ställning.

I övrigt är vår bedömning att kommunens årsredovisning i all väsentlighet ger en rättvisande bild.

Göteborg 2022-04-13

Filip Byegård
Revisor
Ernst & Young AB

Thomas Edin
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Liselott Daun
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Bilaga 1 - Kommunstyrelsens uppföljning av mål i årsredovisning

I tabellen nedan framgår kommunstyrelsens uppföljning av kommunens 2 finansiella mål samt 15 kommunövergripande verksamhetsmål från årsredovisningen 2021.

Finansiella mål	
Mål	Bedömd målluppfyllelse
Resultat ska minst utgöra 3 % av de samlade intäkterna för skatt, generella statsbidrag och utjämningsystem i genomsnitt över rullande femårsperioder	God målluppfyllelse
Självfinansieringsgraden av investeringarna i skattefinansierad verksamhet, exklusive tillväxtprogrammet, ska uppgå till minst 70 % sett till rullande femårsperioder	God målluppfyllelse
Kommunövergripande verksamhetsmål	
Mål	Bedömd målluppfyllelse
Kontinuerlig ökning av kommuninnevånare	God målluppfyllelse
Välkomnande miljö för gemenskap och sammanhang	God målluppfyllelse
Kommunen bedriver ett systematiskt hållbarhetsarbete	Medelgod målluppfyllelse
Välmående samt växande näringsliv och besöksnäring	God målluppfyllelse
God och nära service	God målluppfyllelse
Vi utbildar barn och elever till världsmedborgare som kan göra skillnad för sig själva och andra	Medelgod målluppfyllelse
Vi ger förutsättningar för ett gott och meningsfullt liv i alla åldrar	God målluppfyllelse
Våra medborgare har god folkhälsa	God målluppfyllelse
Ekonomi anger ramarna för all verksamhet	Medelgod målluppfyllelse
Stabil ekonomi över tid	God målluppfyllelse
Vi samverkar för lägre kostnad med bibehållen framtida välfärd	God målluppfyllelse
Skapa förutsättningar för varje medledare att ständigt lära och utvecklas	God målluppfyllelse
Vi skapar nya och använder befintliga digitala lösningar i alla verksamheter	God målluppfyllelse
Alla medledare har ett gott värdeskap i sitt arbete mot kunder, medborgare, varandra och sig själva	God målluppfyllelse
Alla medledare känner tillit till kollegor och chefer	God målluppfyllelse